

1 SAN PEDRO

San Pedropa K'art'a Naapiara

P'ãda

San Pedro, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ã pëiji Cristode ijãapataarã Ásia eujãde awara-awaraa p'anapatap'edaarãmaa. Chupiria p'anapatap'edaa perã ijãadak'aa beerã juade, Pedropa ũraa bi choodamerã ãchi ijãa p'anide.

Salude jarap'eda, naapiara Pedropa k'irãpapi bi sãga Tachi Ak'õrepa ãra chupiria k'awaaji mãik'aapa k'aripaji Cristode ijãadamerã. Jara bi chonaarãwedapema Ak'õre pedee jarapataarãpa, iru angeleerãpa paara mãga k'awa k'inia p'anajida, mamãda p'oyaada-e paji (cap. 1.1-12). Jara bi Ak'õrepa ijãapataarã mãgá o k'achiadeepa k'aripa atada perã, p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi mãik'aapa irua oopi bik'a p'anapataadaipia bi (caps. 1.13-2.3). Jara bi Jesucristopa ãra jirit'eraji p'aareerãk'a p'anadamerã ichideerã t'ãide mãik'aapa awara p'anapataadamerã na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã k'ãyaara (cap. 2.4-12). Jara bi ãchi poro waibiarã waaweedamerã. Ichiaba jara bi Cristo miada ãra k'aripait'ee (cap. 2.13-25). ũraa bi miak'ãi p'anãrãpa k'awaadamerã sãga p'anapataadaipia bi Cristo jua ek'ari (cap. 3.1-7). Waya jara bi ijãapataarãpa naawedapema ne-inaa k'achia oopata oo amaadamerã mãik'aapa ne-inaa pia oopataadamerã, ma k'aurepa miaruta pijida (caps. 3.8-4.19). T'ẽepai ũraa awara-awaraa jara bi ijãapataarã-it'ee (cap. 5.1-11) mãik'aapa

ãramaa salude pëi bi (cap. 5.12-14).

Salude pëida

¹ Mi, Pedro Jesucristopa pëida ichi ùraa jara-teede. Mia na k'art'a p'ã pëiru parã, Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarãmaa Cristode ijãadamerã; chi awara-awaraa p'anapataarã k'ïra tewaraarãk'a nãgí eujãde: Ponto, Galacia, Capadocia, Ásia mãik'aapa Bitinia; mãgí eujãde.

² Tachi Ak'õrepa naaweda k'ïsia iru badak'a, parã jirit'eraji. Iru Jaurepa parã awara biji oodamerã Jesucristopa oopi bik'a mãik'aapa p'ek'au k'achia wëe p'anadamerã iru waa bat'ada k'aurepa. Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã audú pia ak'i bapariimerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Cristode ijãapataarãpa it'ari ne-inaa pia iru p'anadait'ee

³ O-ïa it'aa t'ídama Tachi Ak'õremaa. Iru Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre. Tachi audú chupiria k'awaada perã, ichi Jaurepa tachi waya t'o pik'apiji ichideerã p'aneedamerã. Mãga ooji Jesucristo piup'eda, chok'ai p'irabaipik'ãri. Ma k'aurepata k'awa p'ani tachi jida ichiaba chok'ai p'irabaidait'ee.

⁴ Ma awara k'awa p'ani tachia iru p'anadait'ee ne-inaa jõmaweda Tachi Ak'õrepa k'ïsia iru bi teeit'ee ichideerãmaa. Mãgí ne-inaa ia iru bi it'ari parã-it'ee. Mãgí ne-inaa pi-ia bi. Jõk'aa mãik'aapa sore pak'aa, ne-inaa it'aripema perã.

5 Parãpa wãara Tachi Ak'õrede ijãapata perã, irua parã ak'i bapariit'ee mãgí ne-inaa unurutamaa. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, parã ak'ipari atuanaadamerã ichi ewari waibia ewate, na p'ek'au eujã jõk'ãri. Ma ewate irua unupiiit'ee jõma ichia k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee.

Ijãapataarã o-ĩa p'anapata

6 Tachi Ak'õrepa mãga oopari perã parã-it'ee, t'ãri o-ĩa p'anapata. Mamĩda írá, taarã-e nide k'ĩsia p'uadaridai, nepira k'ĩra t'ãdoode baaidak'ãri.

7 Parã nepirade baaipata k'awaadait'ee wãara Cristode ijãapata wa mãga-e. K'ĩsĩati nãgide. Eperãarãpa t'ipitaude nãe torrabaipata, nejarra uchiamerã. Mãga pik'a parã nepirade baaipata, audupirara Cristode ijãapataadamerã. Nãe pi-ia bi, mamĩda pipirara bi Cristode ijãait'ee. Nãe jõdaipari na eujãdepema perã. Mamĩda eperãpa wãara Cristode ijãak'ãri, jõ-e pait'ee. Mapa chóoti parã ijãa p'anide, nepirade baairuta pijida. Mãga ooruta pirã, Jesucristo waya chek'ãri, Tachi Ak'õrepa pia pedeeit'ee parãmaa.

8 Parãpa Cristo waide unuda-e p'ani mĩda, iru k'inia iru p'ani. Ma awara írá unuda-e p'ani mĩda, irude ijãapata. Mapa t'ãri o-ĩa p'anapata. Pedee wẽ-e jarait'ee sãga parã audupai o-ĩa p'ani.

9 Parãpa k'awa p'ani wãara ijãapata perã, Tachi Ak'õrepa parã k'aripamaa bi atuanaadamerã.

Chonaarãwedapemaarãpa k'awa k'inia p'anadap'edaa

10 Chonaarãweda Ak'õre pedee jarapataarãpa pi-ia ak'ijida Tachi Ak'õre Ũraa p'ãda k'awaadait'ee

sāga Tachi Ak'õrepa eperāarā k'aripait'ee atua-naadamerā, parā ome oomaa bik'a. Māgá ak'i p'ani misa, āchia jōma pia k'awada-e paji mīda, Tachi Ak'õrepa jarapiji āramaa sāga irua parā ĩrapemaarā k'aripait'ee baji, eperāarā jōmaweda k'inia iru bairā.

¹¹ Cristo Jaurepa āramaa jarapipachi iru cheit'ee bada, chupiria nibait'ee bada māik'aapa k'ĭra wāree bait'ee bada, jōmaarā k'āyaara waibiara pak'āri. Mapa ārapa audú k'awa k'inia p'anapachida sāga māik'aapa sāpai ma jōma p'asait'ee paji.

¹² Mamīda Tachi Ak'õrepa āramaa k'awapiji māgí pedee jaradak'āri irua jarapidak'a, āchi-it'ee-e paji. Ma k'āyaara parā ĩrapemaarā-it'ee paji. Māgí pedee parāpa ũrijida Tachi Ak'õre Ũraa jarateep-ataarāpa parāmaa jaratedak'āri Cristopa ooda parā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Māga jarateejida Tachi Ak'õre Jaure it'ariipa āra ome ba cheda perā. ¡Angeleerāpa paara māgí net'aa jōma k'awa k'inia p'anapata! Mamīda k'awada-e tachia k'awa p'anik'a.

*Cristode ijāapataarā k'achia wēe
p'anapataadaipia bi*

¹³ Maperā k'ĭra jĭp'a p'anapatáati. Ichita k'ĭsiati Tachi Ak'õrepa ooit'ee bide parā k'aripait'ee Cristo waya chek'āri.

¹⁴ Warrarā chok'ek'ee p'anapatak'a p'anapatáati. Ijāadai naaweda p'anapatap'edaak'a p'ananáati. Maapai Tachi Ak'õre k'awada-e p'anadap'edaa perā, ne-inaa k'achia pariatua oopachida; pāchia oo k'iniata.

¹⁵ Ma k'ãyaara ne-inaa jõmaade k'achia wëe p'anapatáati, Tachi Ak'õre k'achia wëe bapari perã. Iruata parã jiriji mãga p'anapataadamerã.

¹⁶ Iru ũraa p'ãdade auk'a jara bi:

'K'achia wëe p'anapatáati, mi mãga bapari perã.'
(Lv 19.2)

Tachi Ak'õre waaweedaipia bi

¹⁷ Tachi Ak'õre, "Ak'õreda" a p'ani pirã, iru waaweedaipia bi na p'ek'au eujãde p'ani misa k'ĩra tewaraarãk'a. Iru waaweedaipia bi irua jõmaarãpa ne-inaa oopata auk'a ak'ipari perã jarait'ee pia wa k'achia.

¹⁸ Pariatua parãpa ne-inaa k'achia oo wãpachida pãchi chonaarãpa oo p'anadap'edaak'a. Pia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa parã k'aripa-e paji ma naaweda o k'achiade wãdadeepa, apidaapa irumaa p'aadap'edaa perã ne-inaa jõparipa, nëek'a maa-e pirã p'arat'ak'a.

¹⁹ Ma k'ãyaara Tachi Ak'õrepa parã ma o k'achiadeepa k'aripa ataji Cristo waa bat'ada k'aurepa. Ma waa pipiara baji ne-inaa awaraa k'ãyaara, oveja chak'e waak'a bada perã. Chonaarãweda eperãarãpa oveja chak'e maarepida t'uda anida wëe ateedak'ãri peepidait'ee mãik'aapa paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, irua ãra pia ak'ipachi. Mãga bi Cristo waa ome. Iru maarepida k'achia wëe baji. Mapa iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa irude ijãapataarã pia ak'ipari.

²⁰ Na eujã ooi naaweda Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru baji Cristopa ichi waa bat'amerã eperãarã k'aripait'ee. Mamĩda ãrapaita, na p'ek'au eujã

jōi naaweda, irua Cristo pëiji parã ĩrapemaarã k'aripade.

²¹ Ma awara Cristo chok'ai p'irabaipiji m̄aik'aapa it'aa ateeji ichi k'ĭra wāree eujādee. Mapa Cristo k'aurepa parāpa Tachi Ak'ōrede wāara ijāapata m̄aik'aapa k'awapata jai-idaadak'āri, irua parã ichiaba chok'ai p'irabaipiit'ee.

Chik'inia p'anapataadaipia bi

²² Parāpa ũridap'eda Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pëida Cristode, t'āripa ijāajida m̄aik'aapa Ak'ōrepa parã p'ek'au k'achia wēpapiji. Mapa ĩrá wāara pāchi ĩpemaarã Cristo k'aurepa k'inia iru p'anadai. Mapa jĭp'a pāchi t'āripa chik'inia p'anapatāati.

²³ Māga p'anadaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa parã waya t'o pik'apida perā ichideerã p'aneedamerã. Māga padaida-e paji pāchi ak'ōreerã k'aurepa, ewaa t'odak'a. Māgee ak'ōreerã piupata. Mamĭda Tachi Ak'ōre ichita chok'ai bapari. Iruata parã ichideerã papiji ichi pedee k'aurepa. Māgĭ pedee jōk'aa. Ichita bapari Tachi Ak'ōrek'a. Mapa parã jida ichita p'anapataadait'ee.

²⁴ Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādade jara bi:
'Eperāarã jōmaweda p'ūajarak'a p'ani. P'ūajara bap'eda, taarā-ee p̄idaipari. Ichiaba p'ūajara p'ono t'onop'eda, pi-ia unupata mĭda, piu baaipari eujāde.

²⁵ Mamĭda māga-e Tachi Ak'ōre pedee ome. Māgĭ ichita bapari.'

(Is 40.6-8)

Parāpa māgĭ pedee ũrijida Tachi Ak'ōre Ũraa jarateepataarāpa parāmaa jarateedak'āri Cristopa ooda parã k'aripait'ee atuanaadamerã.

Māgí pedee pia k'aurepata parã jida ichita p'anapataadait'ee.

2

Tachi Ak'õre Ûraa audú k'awaa k'inia p'anadaipia bi

¹ Maperã oo amáati ne-inaa k'achia k'ïra t'ãdoo. Seewanáati mǎik'aapa seewata ne-inaa oonáati. Awaraarã k'ïra unuamaa iru p'ananáati árapa net'aa iru p'ani k'aurepa. Pedee k'achia apida chïara ápite jaranáati.

² Ma k'ãyaara, ara warra ewaa t'oda juto k'inia bik'a, k'awaa k'inia p'anapatáati Tachi Ak'õrepa wáarata jara pëida. Māgá oo wādait'ee irua oopi bik'a it'aa wārutamaa.

³ Írá k'awa p'ani Tachi Waibia t'ári pia bapari.

Jesucristo ijãapataarã poro waibia

⁴ Mapa óoti irua k'inia bik'a. Irua tachi k'aripapari ichita chok'ai p'anapataadamerã. Eperãarãpa iru yiaraa iru p'anapachida te oopataarãpa mǎu orp'e-ee yiaraa iru p'anapatak'a, mǎu basa-it'ee jirit'eradak'ári. Mamída Tachi Ak'õre k'ïrapite iru chi mǎu pipiara pik'a bi, Tachi Ak'õrepa iru jirit'erada perã.

⁵ Parã jida ma ichita bapari tedepema mǎuk'api p'ani ichita p'anapataadait'ee perã. Mapa oopíti Tachi Ak'õremaa irua k'inia bik'a. Māga oodak'ári, parãpa mimia oodait'ee p'aareerãpa oopatak'a ne-animalaarã peedap'eda, paadak'ári Tachi Ak'õre-it'ee. Mamída ma k'ãyaara ne-inaa pipiara oodait'ee, Cristo k'ap'ia pari ne-inaa oodait'ee perã ichi Jaurepa oopi bik'a.

6 Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa mãga jaraji ichi Ûraa p'ãdade:

'Mia aba pi-ia bita jirit'eraji biit'ee michi it'aripema Siõn p'uurude, parãpa irude ijãadamerã. Irude ijãapataarã k'ira nejasia p'anada-e pait'ee ma p'uurude panadak'ãri, ichideerã perã.' (Is 28.16)

7 Wãara parã ijãapataarã-it'ee iru jõmaarã k'ãyaara pipiara bi. Mamãda mãga-e ijãadak'aa beerã-it'ee. Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Te oopataarãpa mãu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.' (Sal 118.22)

8 Ichiaba awara ãi Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi: 'Ara eperã mãumaa t'itiparik'a, mãga pik'a eperãarã chok'ara t'itipi k'adait'ee ma mãu pipiara papida k'aurepa.' (Is 8.14)

Mãgí mãu Jesucristo. Wãara ijãadak'aa beerã t'itipi pik'apata, Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristo k'ap'ia pari ijãadaamaa p'anadap'eda, atuadait'ee perã Tachi Ak'õrepa k'isia iru badak'a.

9 Mamãda Ak'õrepa parãta jirit'eraji ichideerã p'anadamerã. Ichiaba jõmaarã reypa parã awara biji mimia oodamerã ichi pari, p'aareerãpa Ak'õre mimia oopatak'a. Ak'õrepa k'inia bi parã ichi p'uuru pidaarã p'anadamerã ichik'a, k'achia wëe. Ichideerã papiji parãpa jõmaarãmaa jaradamerã irua ooda eperãarã k'aripait'ee. Iruata parã jiriji uchiadamerã ijãadak'aa beerã p'ãriu pik'a p'anideepa t'itudait'ee idaa pik'a pi-ia bidëe iru ome.

10 Naaweda parã Tachi Ak'õre p'uuru pidaarã-e paji. Mamãda írá iru p'uuru pidaarã. Naaweda Tachi Ak'õrepa parã chupiria k'awa-e paji,

ijãadak'aa p'anadap'edaa perã. Mamĩda ĩrá parã chupiria k'awaa bi, ichideerã perã.

Oopatáati Tachi Ak'õrepa oopi bik'a

¹¹ Mapa ĩpemaarã k'iniarã, mia enenee nĩbi oon-aadamerã pãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi k'inia bik'a. Mãgipa chõo pik'apari tachi t'ãri ome. Parã k'ĩra tewaraarãk'a p'anapata ijãadak'aa beerã t'ãide. Mapa oodaik'araa bi ãchia oopatak'a.

¹² Ma k'ãyaara ãchi t'ãide k'ĩra jĩp'a p'anadaipia bi. Mãgã p'anaruta pirã, ãchia “k'achia beerãda” aruta pijida parã ãpĩte, unudait'ee parãpa ne-inaa pia oo p'ani mãik'aapa Tachi Ak'õre cheru ewate jaradait'ee iruata parãmaa mãga oopiji.

¹³ Na p'ek'au eujãde p'ani misa, óoti eperãarã poroorãpa jara p'anik'a, apidaapa Tachi Waibia ãpĩte k'achia pedeenadamerã parã k'aurepa. Mãga oodaipia bi César ome, iru waibiara bairã apemaarã poro waibiãrã k'ãyaara.

¹⁴ Ichiaba mãga oodaipia bi iru ek'ari p'anĩrã ome. Irua ãra pẽipari k'achia beerã atadamerã mãik'aapa miapidamerã; jõdee t'ãri pia p'anĩrãmaa pia pedeedamerã.

¹⁵ Tachi Ak'õrepa k'inia bi parãpa ne-inaa pia aupai oodamerã. Mãga ooruta pirã, chi k'ĩsia k'awa-ee p'anĩrãpa parã ãpĩte pariatua pedeeda-e pai. K'ĩup'ee p'anadait'ee.

¹⁶ Parã esclavoorã-e. Mapa p'anapatáati esclavo-eerãk'a. Mamĩda mãimisa k'ĩsianáati oodait'ee pãchia oo k'iniata, ne-inaa k'achia oorutamaa. Ma k'ãyaara p'anapatáati Tachi Ak'õre esclavoorãk'a, oomaa irua oopi bik'a.

17 T'āri pia p'anapatáati jōmaarã ome. K'inia iru p'anapatáati pāchi ñpemaarã Cristo k'aurepa. Tachi Ak'õre waawepatáati māik'aapa César waawepatáati, eperāarāpa āchi poro waibiarã waawepatak'a.

*P'anadaipia bi Cristo mimiapataarãk'a
(Ef 6.5-9; Col 3.22-25; Tit 2.9-10)*

18 Teeda mimiapataarã, pāchi poro waibiarã waawepatáati māik'aapa oopatáati ārapa jara p'anik'a. Māga oodaipia bi āra t'āri pia p'ani pirã, maa-e pirã t'āri k'achia p'ani pijida.

19 Ārapa parã miapidai, ne-inaa k'achia ooda-e p'ani mīda. Mamīda k'īrau-ee chooruta pirã oo k'inia p'anadairã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, irua parã pia ak'it'ee.

20 Jōdee mǎgá ak'i-e pait'ee parāpa ne-inaa k'achia oodap'eda, k'īrau-ee chooruta pirã miapidak'āri ma k'achia oodap'edaa k'aurepa. Mamīda parã k'īrau-ee chooruta pirã miapidak'āri ne-inaa pia oodap'edaa perã, mǎgara Tachi Ak'õrepa parã pia ak'it'ee.

21 Ma-it'ee Tachi Ak'õrepa parã jiriji, Cristo jǎak'a p'anapataadamerã. Iru miaji parã k'aripait'ee. K'inia bi parāpa awaraarã auk'a k'aripadamerã, miaruta pijida mǎga oo p'ani k'aurepa. Tachi Ak'õre pedee jaraparipa irude nǎga jaraji:

22 'Irua p'ek'au k'achia ook'aa paji. Seewa apidaa-
maa jarak'aa paji.' (Is
53.9)

23 Cristomaa ik'achia jaradak'āri, mǎgá p'anauk'aa paji. Miapidak'āri, maarepida jarak'aa paji k'achia ooit'ee iru imiateedap'edaarãmaa. Ma

k'ãyaara ma nepira ichiak'au biji Tachi Ak'õrepa oomerã ichia oo k'iniata. K'awaji Tachi Ak'õrepapai ak'ii eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia.

²⁴ Kurusode bak'ãri, Cristopa ichi itu tachia p'ek'au k'achia oopata iru baji ichi k'ap'iade. Mãgá piuji tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, tachi uchiadaidamerã p'ek'au k'achia jua ek'ariipa mãik'aapa k'achia wëe p'anapataadamerã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Ma p'ek'au k'achia oopatap'edaa perã, parã k'ayaa pik'a p'anapachida. Mamãda Cristo miapida k'aurepa parã pari, jipa pik'a p'aneejida. Maperãpi ñrá parã ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome.

²⁵ Parãpa ijãadai naaweda, p'anapachida oveja o atua bik'a, Tachi Ak'õre k'awada-ee p'anadap'edaa perã. Mamãda ñrá, ma oveja ãpítee cheruk'a ichi ak'ipari waya unu atarumaa, mãga pik'a parã o k'achiade wãdap'edaadeepa ãpítee chejida unu atarutamaa pãchi ak'ipari, Cristo ome. Iruata parã t'ãri ak'ipari.

3

*Ûraa miak'ãi p'anĩrã-it'ee
(Ef 5.22-23; Col 3.18-19)*

¹ Mia parã wëraarã miak'ãi beerã ùraait'ee oodamerã pãchi imik'ĩraarãpa jara p'anik'a. Mãga ooruta pirã, chi imik'ĩraarã ijãadak'aa p'anĩrãpa Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida ijãadai parã k'aurepa. Cristopa ooda ãchimaa jarada-e p'ani mãda, ãchia irude ijãadai,

² unudak'ãri parãpa Tachi Ak'õre waaweepata mãik'aapa ne-inaa k'achia oodaamaa p'anapata.

3 Parã wëraarã Cristode ijãapataarãpa jiridaik'araa bi k'ïra wãree p'anadait'ee ïripai, pãchi poro pi-ia bida p'anipa maa-e pirã ne-inaa nëedee ooda jï p'anipa maa-e pirã p'aru pi-ia jï p'anipa.

4 Ma k'ãyaara jiridaipia bi t'ãride k'ïra wãree p'anadait'ee, awaraarãpa mãgee k'ïra p'oyaa unuda-e p'ani mïda. Tachi Ak'õre-it'ee piara bi t'ãri pia mãik'aapa k'ãiwee p'anapataadamerã, ne-inaa ïripai oopata k'ãyaara. Mãgee ne-inaa jõpata, mamïda ne-inaa t'ãride ichita bapari.

5 Mãgá p'anapachida chonaarãwedapema wëraarã, Tachi Ak'õrede ijãapatap'edaa. T'ãride k'ïra wãree p'anapachida ijãapatap'edaa perã Tachi Ak'õrepa ãchi k'aripait'ee mãik'aapa oopatap'edaa perã ãchi imik'ïraarãpa jaradap'edaak'a.

6 Mãga paji Abraham wëra Sara. Ichia oopachi Abrahampa jaradak'a mãik'aapa irumaa: “michi poro waibiada” apachi. Parã Sara k'aurãk'a p'ani, iruk'a ne-inaa pia ooruta pirã mãik'aapa ne-inaa apidaamaa p'erapida-e p'ani pirã.

7 Ichiaba ùraait'ee parã imik'ïraarã Cristode ijãapataarã k'ïsia k'awaa p'anadamerã p'anapataadait'ee pãchi wëraarã ome. Æra k'aripapatáati juatau mak'ïara wëe p'anadairã imik'ïraarãk'a. Ma awara ãra pia ak'ipatóati, auk'a Cristode ijãapata perã mãik'aapa it'aa wãdait'ee perã Tachi Ak'õrepa k'aripap'eda. Æra mãgá pia ak'idaipia bi Tachi Ak'õrepa parãpa it'aa iidipata p'anaumerã.

Sãga p'anapataadaipia bi awaraarã ome

8 Ma awara parã jõmaarãmaa ũraait'ee auk'a k'ĩsia p'anapataadamerã oodait'ee Cristopa oopi bik'a. T'ãri auk'a p'anapatáati mãik'aapa chik'inia p'anapatáati ñpemaarã perã Cristo k'aurepa. Awaraarã chupiria k'awaa p'anapatáati mãik'aapa audua-ee p'anapatáati.

9 Awaraarãpa parãmaa ne-inaa k'achia oodak'ãri, auk'a oonáati. Parãmaa ik'achia jaradak'ãri, auk'a jaranáati. Ma k'ãyaara ãchimaapia pedéeti mãik'aapa it'aa iidíti Tachi Ak'õrepa ãchi k'aripamerã. Ma-it'ee Tachi Ak'õrepa parã jiriji, parã jida k'aripa k'inia bada perã.

10 Iru ũraa p'ãdade jara bi:

'Eperã t'ãri o-ĩa taarã ba k'inia bi pirã na p'ek'au eujãde, awaraarã ãpíte pedee k'achia jara amaaipia bi mãik'aapa seewa amaaipia bi.

11 Ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oo amaaipia bi mãik'aapa ne-inaa pia oopia bi. Jiriipia bi k'ãiwee bapariit'ee jõmaarã ome.

12 Ma jõma oopia bi Tachi Waibiapa ak'i bapari perã ne-inaa pia oopataarã mãik'aapa ũripari perã ãrapa it'aa iidipata. Mamĩda mãga oo-e ne-inaa k'achia oopataarã ome. Mãirã k'aripa-epi.' (Sal 34.12-16)

13 Parãpa jiriruta pirã oodait'ee ne-inaa pia aupai, ¿k'airãpa parãmaa k'achia oodaima?

14 Mamĩda awaraarãpa parã miapiruta pijida ne-inaa pia oo p'ani k'aurepa, o-ĩa p'anadaipia bi. Ma miapida k'aurepa Tachi Ak'õrepa parã pia ak'it'ee. Mapa p'erapináati parã jiripataarãmaa mãik'aapa k'ĩsia jõnanáati ãchi k'aurepa.

15 Ma k'ãyaara k'irãpáti Tachi Waibia Cristo ba-

pari pãchi t'ãride mãik'aapa irumaa it'aa t'íti. Ap-
idaapa parãmaa iidiruta pirã sãap'eda Cristode
ijãapata, ichita p'anáuti.

16 Mamída mãga óoti t'ãri pia, audua-ee, Tachi
Ak'õre waawepata perã. Ne-inaa pia aupaita
oopatáati. Mãga ooruta pirã, k'ísia p'ua p'anada-
e pait'ee. Ma awara parã imiateepataarãpa parã
ãpíte pedee k'achia jaradak'ãri, awaraarãpa ãchi
k'íra nejasiapidait'ee, parã wãara p'anapata perã
Cristopa oopi bik'a.

17 Piara bi miadait'ee ne-inaa pia ooda k'aurepa,
mãga k'inia bi pirã Tachi Ak'õrepa, miadai k'ãyaara
ne-inaa k'achia ooda k'aurepa.

18 Ichiaba Cristo miaji piuk'ãri tachia p'ek'au
k'achia oopata wēpapiit'ee. Iru p'ek'au k'achia
wēe baji mīda, piuda aba piuji p'ek'au k'achia
oopataarã pari, mãgá tachi ijãapataarã t'ĩudamerã
Tachi Ak'õre ode iru ome. Eperãarãpa iru peejida.
Mamída aramata Tachi Ak'õre Jaure waya araa
paji iru jaure ome.

19 Mãpai iru wãji angeleerã, chi k'achia
oodap'edaarã, jãa paraa bĩmaa. Jaraji mãirãmaa
irua ãchi p'oyaada piuk'ãri eperãarã k'aripait'ee
atuanaadamerã.

20 Mãga jaraji mãirãpa oodak'aa p'anadap'edaa
perã Ak'õrepa oopi bik'a, chonaarãweda Noé na
p'ek'au eujãde bak'ãri. Mãirã k'aurepa Tachi
Ak'õrepa na eujãdepemaarã k'achia beerã audú
miapi k'inia baji. Mamída chooji Noépa barco
choma ooru misa, aide bataut'ee ichi èreerã ome.
ãra ochopai p'anajida. Mamída ma barcode
bataudap'edaa perã, Tachi Ak'õrepa ãra k'aripaji

k'iniinaadamerã awaraarã ome. Jaradai ma pania pëidapa k'achia beerã jõpiit'ee, Tachi Ak'õrepa Noé ichideerã ome k'aripaji chok'ai uchiadamerã.

²¹ Tachi Ak'õrepa ãra k'aripadak'a chok'ai uchiadamerã ma pania k'aurepa, mãga pik'a ãrá pania k'aurepa Ak'õrepa parã jida k'aripapari ichita chok'ai p'anapataadamerã iru ome. Mãga oopari parã poro choopidak'ãri paniapa. Mãga oodak'ãri, ãripai ooda-e, ma paniapa jaik'oo pãchi k'ap'iade sãmerã mãik'aapa wëpapimerã. Ma k'ãyaara poro choopipata ak'ipidait'ee Jesucristo chok'ai p'irabaida k'aurepa t'ãripa irude ijãa p'ani mãik'aapa iidi p'ani Tachi Ak'õrepa pãchia p'ek'au k'achia oopata wëpapimerã.

²² Cristo chok'ai p'irabaik'ãri, wãji it'aa su-ak'i bapariit'ee Tachi Ak'õre juaraare. Mama bide jõma na p'ek'au eujãdepema-eerã iru jua ek'ari p'anadait'ee; angeleerã mãik'aapa Netuara Poro Waibia eere p'anãrã paara.

4

Ne-inaa oodaipia bi Cristopa oopi bik'a

¹ Parãpa k'awa p'anadairã Cristo miada mãgá iru k'ap'iade, sõcharra p'anapatáati mãik'aapa auk'a k'ãsia p'anapatáati iruk'a. Miadak'ãri, p'ek'au k'achia oonáati.

² Oodai k'ãyaara pãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a, óoti Tachi Ak'õrepa oopi bik'a parã piurutamaa.

³ Cristode ijãadai naaweda parãpa audupai oopachida ijãadak'aa beerãpa nãgee ne-inaa k'achia ooi awaa p'anapatak'a: pariatua p'ek'au

ooyaa; ne-inaa k'achia ooyaa; it'ua toyaa; wēraarã pariatua jiriyaa mairã ome k'achia oodait'ee; k'ira nejasia wēe it'aa t'ii awaa ne-inaa juapa oodamaa; mǎgee ne-inaa k'achia.

⁴ Irá mǎgee ijāadak'aa beerãpa k'awada-e p'ani k'ãata k'ĩsiadai, parã waa wādak'aa perã āchi ome mǎgee ne-inaa k'achia oode. Maperãpi pedee k'achia jarapata parã āp̄ite.

⁵ Mamīda ewari cherude Tachi Ak'õrepa iidik'ãri āchia ne-inaa jōmaweda oopatap'edaa pari, ichita p'anaudait'ee. Ma ewate iruata ak'it'ee jōmaarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia; chok'ai p'anirãpa oopata mǎik'aapa piudap'edaarãpa oopatap'edaa paara.

⁶ Ma piudap'edaarã chok'ai p'anadak'ãri, miapachida k'ap'iade mǎik'aapa piujida k'ap'iade eperãarã jōmaarãk'a. Mamīda ijāadap'edaarãpa Tachi Ak'õrepa pedee pia jara pēida Cristode ichita chok'ai p'anapataadait'ee iruk'a, ma ijāadap'edaa k'aurepa ãra jaure araa padaida perã iru Jaure ome. Ma-it'eepi Tachi Ak'õrepa jara pēiji Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

⁷ Taarã-e na p'ek'au eujã jōit'ee. Mapa it'aa t'ii k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, k'ira jip'a p'anapatáati mǎik'aapa k'ĩsia k'awaa p'anapatáati.

⁸ Ma awara nǎga óoti awaraa ne-inaa jōmaweda oodai naaweda. T'ãripa chik'inia p'anapatáati, mǎgá p'anadak'ãri, maarepida k'irãpada-e pait'ee perã awaraarãpa parãmaa ne-inaa k'achia oopata mǎik'aapa jarapata.

⁹ Awaraa ijāapataarã p'asianadak'ãri parãmaa, t'ãri pia auteebáiti, maarepida k'achia pedeeda-ee.

10 Tachi Ak'õre Jaurepa ne-inaa awara-awaraa oopipari parã chaachaa, mǎgá awaraarã k'aripadamerã. Mapa mǎgí ne-inaa pia oopatáati irua oopi bik'a.

11 Tachi Ak'õre Ũraa jarateeparipa jarateepia bi Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a. Ichiaba ne-inaa ooparipa awaraarã k'aripait'ee, mǎga oopia bi Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Ne-inaa jõmaade mǎga ooruta pirã, ak'ipidait'ee Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibia bi, Jesucristo k'ap'ia pari ne-inaa pia oopipari perã parãmaa. ¡Iru ichita Tachi Waibia pait'ee! ¡Amén!

Cristode ijãapataarã miadak'ãri

12 Ipemaarã k'iniarã, p'eranáati awaraarãpa parã jiridak'ãri miapidait'ee. Mǎgá chupiria p'anadak'ãri, parãpa k'awaa atadai wãara Cristode ijãa p'ani wa mak'ïara ijãada-e p'ani. K'ïisianáati parã miadaik'araa bi ichideerã perã.

13 Ma k'ãyaara o-ïa p'anáti parã miapidak'ãri Cristo miapidap'edaak'a, ne-inaa pia oo p'ani k'aurepa. O-ïa p'anadai mǎgá miaruta misa na eujãde, k'awa p'anadairã na ewari wãara t'ãri o-ïa p'anadait'ee Cristo chek'ãri ichi k'ïra wãree unupide jõmaarãmaa.

14 Ichiaba o-ïa p'anáti ik'achia jaradak'ãri parãmaa Cristode ijãapata perã. Mǎgá p'anadai k'awa p'anadairã Tachi Ak'õre Jaure, chi jaure pipiara bi, parã ome bapari perã.

15 Awaraarãpa parã miapidait'ee. Mamïda k'ïrak'aupai miapidai parã t'ãidepemapa nãgee ne-inaa k'achia ooda pari: chïara peeda perã; chïara net'aa chiada perã maa-e pirã awaraa ne-inaa

k'achia ooda perã chĩaramaa; maa-e pirã pedee-idaa bapari perã; ne-inaa mãgee pari.

16 Jõdee parã t'ãidepema ijãapari miapiruta pirã Cristode ijãapari perã, k'ĩra nejasia baik'araa bi. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õremaa gracias jaraipia bi, parã 'Cristodeerã' apata perã.

17 Taarã-e Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata ak'it'ee mãik'aapa jarait'ee pia wa k'achia. Apemaarã k'ãyaara ichideerã naapiara mãgá ak'it'ee mãik'aapa miapiit'ee chi ne-inaa k'achia oo p'anĩrã, mãgí k'achia oo amaadamerã. Irua tachi ome mãga ooru pirã, audupiara irua jara pëida ũridaamaa p'anĩrã uchiada-e pait'ee iru juadeepa.

18 'Tachi Ak'õre k'ĩrapite k'achia wëe p'anĩrã it'aa wãdai naaweda, Cristo k'aurepa miaruta pirã Ak'õre juade, audupiara miadait'ee p'ek'au k'achia ooyaa p'anĩrã, irude ijãadak'aa perã. Mãgĩrã atuadait'ee.' (Pr 11.31)

19 Maperã parã miadak'ãri Tachi Ak'õrepa mãga k'inia bairã, audupiara irude ijãadaipia bi mãik'aapa ichita ne-inaa pia oodaipia bi. Mãga oodaipia bi k'awa p'anadairã iru, tachi oodapa oopari ichia jara bik'a. Tachi ak'i bapariit'ee ichimaa wãruta misa.

5

Ūraa Cristode ijãapataarã-it'ee

1 Īrá mia ũraait'ee parã t'ãidepema ijãapataarã chonaarã. Parã chonaarã jĩak'a mia pida ijãapataarã ak'ipari. Michi taupa unuji Cristo

miada tachi k'aripait'ee m̄aik'aapa m̄ichi it'aipa m̄āga jarapari eper̄ārāmaa. Cristo waya chek'āri, m̄imaa ichiaba Tachi Ak'ōrepa ichi k'īra wāree unupiit'ee.

² Mapa ak'i p'anapatáati ijāapataarā parā jua ek'ari p'ani. Āra ak'i p'anadaipia bi oveja ak'iparipa ichi ovejaarā ak'iparik'a. Māga oodaik'araa bi apidaapa m̄āga oopi p'anadairā parāmaa. Āra ak'i p'anadaipia bi, t'āri oopi k'inia p'anadairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Ichiaba ma mimia oodaik'araa bi p'arat'a atadait'ee. Ma k'āyaara óoti awaraarā k'aripa k'inia p'anadairā.

³ Parā jua ek'ari p'anarā chipariirāk'a p'ananáati. Ma k'āyaara t'āri pia p'anapatáati āra ome, āra parā jīak'a p'ana k'inia p'aneedamerā.

⁴ Māgá p'anaruta pirā, tachi ak'ipari waibiara bipa ichi waya unupik'āri jōmaarāmaa, parāpata atadait'ee iru k'īra wāree m̄aik'aapa ichita p'anapataadait'ee iru ome. Māgí pipiara bi na p'ek'au eujādepema poro jīra atai k'āyaara, Cristo k'īra wāree jōk'aa perā.

⁵ Chonaarāmaa ūraadak'a ichiaba parā t'āidepema k'ūtrāarāmaa ūraait'ee. Oopatáati chonaarāpa jara p'anik'a. Parā ijāapataarā t'āidepema apida audua baik'araa bi, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'ōrepa k'aripa-e audua p'anapataarā,
mamīda t'āri pia k'aripapari audua-ee
beerā.' (Pr 3.34)

⁶ Maperāpi audua-ee p'anapatáati Tachi Ak'ōre jua ek'ari, irua k'inia bi ewaride irua parā awaraarā k'āyaara waibiara papimerā.

7 Parã k'ĩsia jõnadak'ãri, ma k'ĩsia jõmaweda jaráti Tachi Ak'õremaa, irua parã pia ak'i bapari perã.

8 K'ĩra jĩp'a p'anapatáati mãik'aapa tauk'a nipa-patáati, Netuara Poro Waibiapa parã k'ĩra unua-maa iru bapari perã. Ichia eperãarã jiri nipapari Cristode ijãa amaapiit'ee, león bia nipaparik'a ne-inaa jiri nipak'ãri k'oit'ee.

9 Ichia parã mágá jiri chek'ãri, chóoti Cristode ijãa p'anide mãik'aapa oonáati mágipa oopi k'inia bik'a. K'irãpáti ichia auk'a jiri pari parã ìpemaarã Cristo k'aurepa miapiit'ee, na p'ek'au eujãde para bee chaa.

10 Mamĩda taarã-e, parã miadap'eda, Tachi Ak'õrepa k'aripait'ee ichia k'inia bik'a p'anapataadamerã mãik'aapa pipiara choodamerã pãchia Cristode ijãa p'anide. Tachi Ak'õrepa mágá parã k'aripait'ee tachi k'inia iru bapari perã mãik'aapa tachi jirida perã, Jesucristo k'aurepa ichita p'anapataadamerã iru eujã k'ĩra wãreede.

11 ¡Tachi Ak'õre ichita jõmaarã k'ãyaara waibiara bait'ee! ¡Amén!

Salude pëida

12 Tachi ìpema Cristo k'aurepa, Silvano, nama bi mi ome. Mia k'awa bi irua pia oopari Cristopa oopi bik'a. Mapa mia na k'art'a k'ak'at'ua p'ãpiji irumaa. P'ãpiji parãpa k'awaadamerã mia et'ewa jaradak'a Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bapari mãik'aapa wãara parã k'aripait'ee. Mapa mia ùraait'ee parã choodamerã Cristode ijãa p'anide, maarepida ijãa amaada-ee.

13 Nama Babilónia p'uurude Tachi Ak'õrepa ichi-aba eperãarã jirit'eraji Cristode ijãadamerã, parã

ome oodak'a. Mãirãpa parãmaa salude pëiruta. Ichiaba salude pëiru Marcopa. Iru mi warrak'a bi, mi ome nipapari perã Cristopa ooda jarateede.

¹⁴ Chik'inia saludaa para báti.

Mia it'aa iidi bi parã Cristodeerã jõmaarã pari, k'ãiwee p'anapataadamerã.

Mãgapai paji.

Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441